DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 16 oktober 2003 *

I mål C-423/01,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstrasse (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Emil Färber GmbH & Co.

och

Stadt Neustadt/Weinstrasse,

angående tolkningen av punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till rådets direktiv 85/73/EEG av den 29 januari 1985 om finansieringen av de veterinära besiktningar och kontroller som anges i direktiven 89/662/EEG, 90/425/EEG, 90/675/EEG och 91/496/EEG (EGT L 32, s. 14; svensk specialutgåva, område 3, volym 18, s. 104), i dess ändrade och konsoliderade lydelse enligt rådets direktiv 96/43/EG av den 26 juni 1996 (EGT L 162, s. 1),

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-P. Puissochet samt domarna R. Schintgen (referent), C. Gulmann, V. Skouris och N. Colneric,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören M.-F. Contet,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Emil Färber GmbH & Co., genom M. Stephani, Rechtsanwalt,

— Sveriges regering, genom A. Kruse, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom G. Braun, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 21 november 2002 av: Emil Färber GmbH & Co., företrädd av M. Stephani och L. Liebenau, Rechtsanwalt, Sveriges regering, företrädd av A. Falk, i egenskap av ombud och kommissionen, företrädd av G. Braun,

och efter att den 27 februari 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstrasse har, genom beslut av den 30 juli 2001 som inkom till domstolens kansli den 26 oktober samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt en fråga om tolkningen av punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till rådets direktiv 85/73/EEG av den 29 januari 1985 om finansieringen av de veterinära besiktningar och kontroller som anges i direktiven 89/662/EEG, 90/425/EEG, 90/675/EEG och 91/496/EEG (EGT L 32, s. 14; svensk specialutgåva, område 3, volym 18, s. 104), i dess ändrade och konsoliderade lydelse enligt rådets direktiv 96/43/EG av den 26 juni 1996 (EGT L 162, s. 1) (nedan kallat direktiv 85/73).

2 Frågan har uppkommit i en tvist mellan Emil Färber GmbH & Co. (nedan kallat Färber) och Stadt Neustadt/Weinstrasse angående avgifter som staden har påfört Färber för kontroller och hygienundersökningar av kött i bolagets styckningslokal i Neustadt/Weinstrasse (Tyskland).

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 Rådets direktiv 64/433/EEG av den 26 juni 1964 om hygienproblem vid produktion och utsläppande på marknaden av färskt kött (EGT 121, s. 2012;

svensk specialutgåva, område 3, volym 1, s. 89), i dess konsoliderade lydelse enligt rådets direktiv 91/497/EEG av den 29 juli 1991 (EGT L 268, s. 69; svensk specialutgåva, område 3, volym 39, s. 58), och i dess ändrade lydelse enligt rådets direktiv 95/23/EG av den 22 juni 1995 (EGT L 243, s. 7) (nedan kallat direktiv 64/433), har till syfte att främja handeln med färskt kött inom gemenskapen genom en tillnärmning av medlemsstaternas hygienbestämmelser. Direktivet syftar särskilt till att standardisera hygienkraven för kött i slakt- och styckningslokaler samt vad gäller lagring och transport (se andra, tredje och fjärde skälen i direktiv 64/433).

4 Artikel 2 i direktiv 64/433 har följande lydelse:

"I detta direktiv avses med

...

k) anläggning: ett godkänt slakteri, en godkänd styckningsanläggning, ett godkänt kyl- och fryslager eller en enhet som omfattar flera sådana anläggningar,

..."

5 I artikel 3.1 A och B i direktiv 64/433 föreskrivs bland annat att medlemsstaterna skall säkerställa att slakt och styckning sker på godkända slakterier och styckningsanläggningar och i enlighet med de bestämmelser och villkor som definieras närmare i bilaga 1 till samma direktiv.

6 I direktiv 85/73 föreskrivs harmoniserade bestämmelser för finansiering av hygienundersökningar och kontroller. Syftet med detta är att undvika snedvridningar av konkurrensen som kan uppstå till följd av olikheter mellan de olika medlemsstaternas bestämmelser på detta område (se femte och sjunde skälen i direktiv 96/43).

7 För detta ändamål föreskrivs i artikel 1 i direktiv 85/73 bland annat att medlemsstaterna, i enlighet med bestämmelserna i bilaga A till detta direktiv, skall säkerställa uttag av en gemenskapsavgift för att täcka kostnaderna för hygienundersökningar och kontroller av produkter som anges i nämnda bilaga.

8 I artikel 5.1 i direktiv 85/73 föreskrivs följande:

"Gemenskapsavgifterna skall bestämmas så att de täcker de utgifter som den behöriga myndigheten har i fråga om

— löner och sociala kostnader för besiktningsenheten,

— administrativa kostnader i samband med genomförandet av besiktningar och kontroller; till detta kan hänföras nödvändiga kostnader för fortbildning av inspektörer,

för att genomföra de besiktningar och kontroller som anges i artiklarna 1, 2 och 3."

9 I kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 fastställs, i enlighet med artikel 5.1 i direktivet, avgifter för kött som omfattas av bland annat direktiv 64/433. I punkt 1 i kapitel I fastställs således de schablonbelopp för varje djurart som skall tas ut för att täcka kostnaderna för besiktning i samband med slakt.

10 I punkt 2 i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 föreskrivs följande:

"Kontroller och besiktningar i samband med styckningen som bland annat avses i artikel 3.1 b i direktiv 64/[4]33/EEG och i artikel 3.1. b i direktiv 71/118/EEG skall täckas

a) antingen med ett tillägg av ett schablonbelopp på 3 ecu per ton kött som kommer in i en styckningsanläggning.

Detta belopp skall läggas till de belopp som anges i punkt 1,

b) eller genom uttagande av de faktiska besiktningskostnaderna per timme.

När styckningen har utförts i den anläggning från vilken köttet har kommit skall det belopp som anges i stycke 1 minskas med upp till 55 %.

Den medlemsstat som väljer systemet med faktiskt presterad timme skall kunna bevisa för kommissionen att det uttagande av avgift som anges under a inte täcker de faktiska kostnaderna."

11 I punkterna 4 och 5 i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 föreskrivs följande:

"4. I syfte att täcka ökade kostnader får medlemsstaterna göra något av följande:

a) Höja standardbeloppen för avgifter enligt punkterna 1 och 2 a för individuella anläggningar.

Detta skulle omfattas av exempelvis ett eller flera av följande villkor (utöver de villkor som föreskrivs i 5 a):

— Högre undersökningskostnader på grund av en särskild brist på överensstämmelse hos slaktdjuren med avseende på ålder, storlek, vikt och hälsostatus.

— Längre väntetid och i övrigt icke produktiva perioder för kontrollpersonal beroende på otillräcklig planering från anläggningens sida i fråga om djurleveranser eller på tekniska fel eller brister, exempelvis i äldre anläggningar.

— Upprepade förseningar i slaktprocessen, t.ex. som en följd av otillräcklig slaktpersonal och därmed undersysselsättning av kontrollpersonal.

— Högre kostnader på grund av speciella restider.

— Mer tid tas i anspråk för undersökningar till följd av upprepat ändrade slaktperioder utanför kontrollpersonalens kontroll.

— Upprepade avbrott i slaktprocessen för att uppfylla hygien- och desinfektionskrav.

— Undersökningar av djur som, på begäran av ägaren, slaktas utanför normal slakttid.

Storleken av ökningarna i den centrala standardsatsen för avgifter skall vara avhängig nivån på de kostnader som skall täckas;

b) Ta ut en särskild avgift som täcker de faktiska kostnaderna.

5. Medlemsstater i vilka lönekostnaderna, strukturen på anläggningarna och förhållandet mellan veterinärer och inspektörer skiljer sig från genomsnittet i gemenskapen som grundval för beräkningen av de standardbelopp som fastställs i punkterna 1 och 2 a får undantagsvis minska beloppen för att täcka de faktiska kostnaderna för kontroll enligt följande:

a) I allmänhet när det föreligger väsentliga skillnader mellan kostnadsnivå och lönekostnader.

b) I fråga om individuella anläggningar när följande villkor uppfylls:

— En minsta daglig slakt gör att utnyttjandet av en avpassad kontrollperson[al]styrka kan planeras i förväg.

— Antalet slaktade djur är konstant så att djurleveranserna kan planeras i förväg och därmed möjliggöra ett rationellt utnyttjande av kontrollpersonal.

— En fast organisation och planering i anläggningen tillsammans med en effektiv slakt och optimalt utnyttjande av kontrollpersonal.

— Väntan eller på annat sätt icke produktiva perioder för kontrollpersonal får inte förekomma.

— Slaktdjuren måste i möjligaste mån vara lika i fråga om ålder, storlek, vikt och hälsostatus.

Inte i något fall bör tillämpningen av dessa undantag resultera i minskningar på mer än 55 % av de nivåer som anges i punkterna 1 och 2 a."

De nationella bestämmelserna

12 I 24 § Fleischhygienegesetz (kötthygienlagen) av den 8 juli 1993, i dess ändrade lydelse enligt lag av den 17 juli 1996 (BGBl. 1, s. 991) föreskrivs följande:

"(1)För tjänsteåtgärder som vidtas enligt denna lag och dess tillämpningsföreskrifter får kostnadstäckande avgifter tas ut.

(2) De fall i vilka avgifter skall uttas enligt första stycket skall anges i delstatslagstiftningen. Avgifterna skall beräknas enligt de rättsakter som utfärdats av Europeiska gemenskapen beträffande finansiering av hygienundersökningar och kontroller av kött..."

13 Direktiv 85/73 har införlivats med lagstiftningen i delstaten Rheinland-Pfalz genom Landesgesetz zur Ausführung fleisch- und geflügelfleischhygienerechtlicher Vorschriften (delstatslag om tillämpning av hygienbestämmelser för färskt

kött och fjäderfäkött) av den 17 december 1998 (GVBl. 1998, s. 422) och genom Landesverordnung über die Gebühren und Auslagen für Untersuchungen und Hygienekontrollen nach fleisch- und geflügelfleischhygienerechtlichen Vorschriften (delstatsförordning om avgifter och kostnader för undersökningar och hygienkontroller som genomförs i enlighet med bestämmelserna om hygienkontroll av kött och kött av fjäderfä) av den 17 februari 1999 (GVBl., s. 32, nedan kallad delstatsförordningen).

14 Enligt 1 § första stycket tredje punkten i delstatsförordningen, jämförd med punkt 6.3 i del 3 i bilagan till denna förordning, uppgick avgiften för "undersökningar och kontroller i godkända styckningsanläggningar, inbegripet märkning och utfärdande av intyg, per ton levererat kött med ben för styckning" till 5,76 DEM för perioden mellan den 1 januari och den 31 december 1999. Enligt Verwaltungsgericht motsvarar detta 3 ecu enligt den då gällande omräkningskursen.

15 I punkt 6.4 i del 3 i bilagan till delstatsförordningen föreskrivs följande:

"Om sådana åtgärder som avses i punkt 6 har vidtagits på den anläggning från vilken köttet har kommit, skall avgifterna i enlighet med löpnummer 6.1—6.3 nedsättas i skälig mån, dock högst med 55%."

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

16 Färber driver en godkänd köttstyckningsanläggning i staden Neustadt/Weinstrasse. I samma byggnad finns ett slakteri som tillhör bolaget Schlachthof-

Betriebs-GmbH, ett bolag som är juridiskt skilt från Färber. Från detta slakteri får Färber en del av det kött som det styckar i sin anläggning.

17 Stadt Neustadt/Weinstrasse påförde Färber avgifter för hygienbesiktningar och kontroller i bolagets styckningsanläggning under år 1999. Dessa avgifter hade beräknats i enlighet med 1 § första stycket tredje punkten i delstatsförordningen, jämförd med punkt 6.3 i del 3 i bilagan till denna förordning.

18 Färber begärde omprövning av avgiftsbeslutet hos Stadt Neustadt/Weinstrasse, som vid omprövningen inte ändrade sitt beslut. Färber överklagade därför beslutet till Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstrasse och gjorde gällande att en del av det kött som styckas i bolagets anläggning härrörde från det slakteri som bolaget Schlachthof-Betriebs-GmbH drev i samma byggnad och att avgifterna för dessa mängder kött skulle nedsättas med 55% i enlighet med 1 § första stycket tredje punkten i delstatsförordningen, jämförd med punkt 6.3 i del 3 i bilagan till denna förordning. Till stöd för sitt överklagande anförde Färber även att bolagets styckningsanläggning och det nämnda slakteriet skulle anses vara en och samma "anläggning" i den mening som avses i artikel 2 k i direktiv 64/433.

19 Stadt Neustadt/Weinstrasse bestred dessa påståenden och anförde att en styckningsanläggning och ett slakteri endast kan anses vara en och samma "anläggning" i den mening som avses i de relevanta gemenskapsrättsliga bestämmelserna om de drivs av samma fysiska eller juridiska person.

20 Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstrasse ansåg att tvistens lösning under dessa förhållanden berodde på tolkningen av punkt 2 andra stycket i kapitel I i

bilaga A till direktiv 85/73, varför den beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

"1) Skall bestämmelsen i punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73/EEG, i dess lydelse enligt direktiv 96/43/EG, tolkas så, att en anläggning, som visserligen finns i samma byggnad som styckningsanläggningen, men vars innehavare är en annan fysisk eller juridisk person än innehavaren till styckningsanläggningen, också skall anses vara en 'anläggning från vilken köttet har kommit'?

2) Vilka kriterier skall den som uppbär avgiften tillämpa när han avgör i vilken omfattning han skall bevilja avgiftsnedsättning med upp till 55 procent enligt bestämmelsen i punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till det nämnda direktivet?

Får därvid även beaktas att tidsåtgången för den personal som genomför kontrollerna och undersökningarna är mindre, när avgifterna för dessa fastställs genom tillägg av ett schablonbelopp enligt punkt 2 första stycket a i kapitel I i bilaga A till det ovannämnda direktivet?

Om fråga 1 besvaras jakande, kan det vid avgiftsnedsättningen dessutom beaktas att de olika anläggningar som finns i en och samma byggnad rättsligt sett tillhör olika innehavare, och kan detta i princip medföra att det i sådana fall beviljas en mindre nedsättning än i de fall där slakteriet och styckningsanläggningen inte endast finns i samma byggnad, utan dessutom drivs av samma fysiska eller juridiska person?"

Den första frågan

21 Frågan har ställts för att få klarhet i huruvida punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 skall tolkas så, att den nedsättning av avgifterna för kontroller och hygienundersökningar i samband med styckningen som föreskrivs i direktivet även är tillämplig när styckningsanläggningen och den anläggning från vilken köttet har kommit är belägna på samma plats, men tillhör två olika fysiska eller juridiska personer.

22 För att besvara denna fråga skall det för det första påpekas att den nämnda bestämmelsen i bilaga A till direktiv 85/73 inte innehåller något villkor eller någon begränsning som innebär att den avgiftsnedsättning som föreskrivs i direktivet endast skulle vara tillämplig när styckningsanläggningen och den anläggning från vilken köttet har kommit tillhör samma fysiska eller juridiska person.

23 Domstolen konstaterar för det andra att en tillämpning av denna nedsättning när styckningsanläggningen och den anläggning från vilken köttet har kommit inte tillhör samma fysiska eller juridiska person inte på något sätt kan äventyra det mål som eftersträvas med direktiv 85/73. Såsom anges i punkt 6 i denna dom syftar detta direktiv till att undvika snedvridningar av konkurrensen som kan uppstå till följd av olikheter mellan de olika medlemsstaternas bestämmelser på området för finansiering av hygienundersökningar och kontroller.

24 Det är tvärtom lättare att uppnå detta mål när beviljandet av nedsättningen inte beror på omständigheter som rör ägarförhållandena för de anläggningar där styckningen utförs och för de anläggningar från vilka köttet har kommit.

25 Under dessa omständigheter skall den första frågan besvaras på så sätt att punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 skall tolkas så, att den nedsättning av avgifterna för kontroller och hygienundersökningar i samband med styckningen som föreskrivs i direktivet är tillämplig även när styckningsanläggningen och den anläggning från vilken köttet har kommit är belägna på samma plats, men tillhör två olika fysiska eller juridiska personer.

Den andra frågan

26 Frågan har ställts för att få klarhet i vilka kriterier som skall vara avgörande när den som uppbär avgiften för kontroller och hygienundersökningar i samband med styckningen bestämmer storleken på den nedsättning som avses i punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73.

27 Eftersom det inte finns några uttryckliga upplysningar härom i direktiv 85/73, skall direktivets systematik beaktas för att besvara den andra frågan.

28 Domstolen erinrar härvid inledningsvis om att det följer av artikel 5.1 i direktiv 85/73 att avgifterna skall bestämmas så att de täcker de utgifter som den behöriga myndigheten har i fråga om löner och sociala avgifter för undersökningspersonalen samt administrativa kostnader i samband med genomförandet av kontroller och undersökningar.

29 Domstolen anser således att storleken på nedsättningen enligt punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 skall fastställas på grundval av hur stora besparingar — i fråga om löner och sociala avgifter för undersökningspersonalen samt administrativa kostnader i samband med genomförandet av kontroller och undersökningar — som görs på grund av att styckningen utförs i den anläggning från vilken köttet har kommit.

30 Härvid kan det särskilt erinras om att det följer av punkt 5 i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 att det vid nedsättningen av de schablonmässiga tilläggsavgifter som avses i punkterna 1 och 2 första stycket a i kapitel I skall beaktas att det inte har förekommit väntan eller annan spilltid för undersökningspersonalen.

31 Eftersom storleken på nedsättningen enligt punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 skall fastställas på grundval av hur stora besparingar — i fråga om löner och sociala avgifter samt administrativa kostnader — som görs på grund av att styckningen utförs i den anläggning från vilken köttet har kommit, kan det förhållandet att den sistnämnda anläggningen och styckningsanläggningen tillhör samma fysiska eller juridiska person dessutom inte i sig motivera en ytterligare nedsättning.

32 Av det ovan anförda följer att den andra frågan skall besvaras på så sätt att storleken på nedsättningen enligt punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till direktiv 85/73 skall fastställas på grundval av hur stora besparingar — i fråga om löner och sociala avgifter för undersökningspersonalen samt administrativa kostnader i samband med genomförandet av kontroller och undersökningar — som görs på grund av att styckningen utförs i den anläggning från vilken köttet har kommit.

Rättegångskostnader

33 De kostnader som har förorsakats den svenska regeringen och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 30 juli 2001 har ställts av Verwaltungsgericht Neustadt an der Weinstrasse — följande dom:

1) **Punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till rådets direktiv 85/73/EEG av den 29 januari 1985 om finansieringen av de veterinära besiktningar och kontroller som anges i direktiven 89/662/EEG, 90/425/EEG, 90/675/EEG och 91/496/EEG, i dess ändrade och konsoliderade lydelse enligt rådets direktiv 96/43/EG av den 26 juni 1996, skall tolkas så, att den**

nedsättning av avgifterna för kontroller och hygienundersökningar i samband med styckningen som föreskrivs i direktivet är tillämplig även när styckningsanläggningen och den anläggning från vilken köttet har kommit är belägna på samma plats, men tillhör två olika fysiska eller juridiska personer.

2) **Storleken på nedsättningen enligt punkt 2 andra stycket i kapitel I i bilaga A till rådets direktiv 85/73, i dess ändrade och konsoliderade lydelse enligt rådets direktiv 96/43, skall fastställas på grundval av hur stora besparingar — i fråga om löner och sociala avgifter för undersökningspersonalen samt administrativa kostnader i samband med genomförandet av kontroller och undersökningar — som görs på grund av att styckningen utförs i den anläggning från vilken köttet har kommit.**

Puissochet Schintgen Gulmann

Skouris Colneric

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 oktober 2003.

R. Grass V. Skouris

Justitiesekreterare Ordförande